

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

4. Ei qui operatur, merces non imputatur secundùm gratiam, sed secundùm debitu[m]. 5. Ei verò qui non operatur, credenti autem in eum qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

4. *Ei qui operatur, merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum.*
 5. *verò qui non operatur, credenti autem imputatur iustitia, quia iustitia imputatur fides eius et gratiam.*

Honorum operum defensio.

Visum est hodie hæreticis excludi hunc Paulo omnem bonorum operum mercedem ac iustitiam: qui Pauli sensum vel non assequuntur, vel dissimulant. Ostendit quippe Paulus discrimen inter operantem sine deo & gratia: Mediatoris (operantem enim operatur) crediti, quæ vera oppositio non est nisi iste operans cum fide quoque operatur) & inter credentem in Mediatorem sine ullis bonis operibus fidem precedentibus. At illi non mercedem expectare secundum debitum, non secundum gratiam, quia ex se suis viribus se bene operatum existimant, verò iustitiam consequi, id est, ex impio se iustum, non vllò merito suo, sed beneficio gratiæ Dei, à quo fidem, aliasque ad iustitiam dispositiones accepit. Credenti enim quidem imputatur iustitia sine vllò merito bonorum operum precedentium, sed non credenti tantum, veteremque hominem cum suis actibus nondum deponenti, ut luculenter in hunc locum docet Origenes, & omnes interpretes Græci, quos hoc nomine graviter taxat scriptoribus Beza quasi illorum iudicium Beza capiti postponendum foret. Sed cur Augu-

stini quoque interpretationem non vellica-
bit? Sanè vt lectori insinuarer, Augustinum
non ita rem intellexisse. Ceterùm vt omnes
alij Patres sic & August. hunc locũ exponit:
Et qui operatur, id est, qui de operibus præsūmit, &
eorum merito sibi dicit datã esse gratiam fidei, merces
non imputatur secundũ gratiam, sed secundũ de-
bitum. Noli ergo præsumere de operibus ante fidem.
Noueris quia peccatorem te fides inuenit. Sed crede
in eum qui iustificat impium, vt possint bona opera
tua esse opera bona, id est, quæ moraliter vide-
bantur bona, sint iã ex fide verè bona & celo
digna. Incipis esse in fide per indulgentiam. Iam fides
illa assumpra spe & dilectione incipit bene operari.
Hæc ille, & multò ibi plura, docens cauendam
illam esse voraginem, quam multi incurrunt
in gurgite flagitiorum demeriti, quando au-
diunt illud Apostoli, Non ex operibus, sed ex fide.
Tales sunt horum temporum hæretici.

Sed opera excludit Apostolus ante fidem,
non opera post fidem. Ipsam quoque fidem
commendat nec specialem, nec solam, sed
cum spe & dilectione coniunctam; illam
nempe quæ per dilectionem operatur. Hoc est enim
credere in Deum; id est, amando in illum ren-
dere. Vnde alibi August. Quid est credere in eum
qui iustificat impium? Credendo amare, credendo
diligere, credendo in eum ire, & eius membris incor-
porari. Credimus Paulo, sed non in Paulum. Hæc
ille super illa Christi verba, Hoc est opus Dei, vt
credatis in eum quem misit ille.

M 2 Sed

In præfat.
enar. in
Phil. 31.

Operantẽ
à gratia
qualem
excludit
Paulus.
Gal. 5.

Tract. 29.
in Ioan.

Sed cur Origenem & Græcos Patres
 perbus Beza reprehendat, videamus. *(inquit)* hac disserat Apostolus, ut super
 gumenti consecutionem probet à contrarijs, quod
 dem imputare pro iustitia, & operum debitam
 cedem persolvere, pugnant ex diametro, *(instituit)*
 enim illa gratia est in Christo, ista verò meriti

Græci Pa-
 tres à Be-
 za iniuria
 reperi chēsi

bis) Græci tamen scholasticæ putarunt fidei & op
 mercedem inter se comparari, quòd illa multo
 plus premium habeat. Ita fit ut non modò ab
 scopo, sed etiam fidei merito arrogant quòd
 Christi, & gratiam Dei funditus evertant.
 Beza. Sed ut in tota Apostolicæ disputati
 nis serie turpiter errat, sic oppositionem
 ab Apostolo factam penitus non intelligit
 aut, intellexit Beza, eam nulli hacten
 intellexerunt Patres, non solum Græci,
 nec Latin. ipsèque imprimis Augustinus,
 pro gratia Dei (quà à Græcis funditus e
 mentiur Beza) maximè pugnavit.

Apostoli
 disputatio
 & argu-
 mentatio
 explicatur

Primò in enim, quum Apostolus hoc
 pite 4. illud vnic. e agat, ut ex duabus qu
 stionibus initio 3. capituli propositi post
 rem dissolvat, videl. quia utilitas esset circum
 nis: ideoque initio huius capituli Abraham
 exemplum proponat, ex omnibus mor
 bus primum circūcisum, ut in eo viro
 Dei amico, & certissimè iustificato, dis
 ciatur an ex circuncisione illam suam
 tiam & beatitudinem consecutus esse
 enim ob causam, explicata Abraham iustitiam
 beatitudinem

beatitudinem
 hanc in
 primò
 ex bono
 cunctis
 pe ap
 semper
 D. Ia
 operib
 opere
 quide
 autem
 probet
 tem v
 argum
 mento
 catus
 & sine
 apud
 autem
 ex fide
 iustitia
 fide co
 plicite
 stoli a
 & ante
 interp
 autem
 Es qui
 sine fi
 bitum,
 beati

beatitudine, infert Apostolus: *Beatitudo ergo
hæc in circumcisione tantum, an in præputio? &c.*)
primò docet, eum non ex operibus legis, aut
ex bonis operibus simpliciter & quomodo-
cunque acceptis, iustificatū fuisse (hoc quip-
pe apud homines fortè laudem haberet, sed non
semper apud Deum) sed ex fide, id est, vt cum
D. Iacobo & S. Augustino exposuimus, ex
operibus bonis in fide factis, ipsòque actu &
opere fidei. Hoc igitur quum dixisset, alio
quidem argumento à cōtrarijs disputat, non
autem quo consecutionem superioris argumenti
probat, vt affirmat Beza, sed quo anteceden-
tem vel maiorem propositionem superioris
argumenti confirmet. Superius enim argu-
mentum hoc erat: Si Abraham fuisset iustifi-
catus ex operibus bonis simpliciter acceptis,
& sine fide ac gratia Christi, habuisset laudē
apud homines, sed non apud Deum. Nunc
autem habuit laudem apud Deum, idque
ex fide (*credidit enim Deo, & reputatum est illi ad
iustitiam*) ergo Abrahæ opera bona erant cum
fide coniuncta, & non erant opera bona sim-
pliciter & quomodolibet accepta. Sic Apo-
stoli argumentum intellexit D. Augustinus,
& ante eum D. Iacobus locis à me citatis,
interpretes fide digniores quàm Beza. Hanc
autem maiorem propositionem sic probat:
*Ei qui operatur, id est, qui opera moraliter bona
sine fide præstat, imputatur merces secundum de-
bitum, non secundum gratiam. Non quia sic ope-*

rati merces semper debetur, sed quia sic
rans mercedem sibi deberi existimat, vel
mano more tali operanti merces debetur
sic talis operas laudem habet apud homi-
quidem, sed non apud Deum, qui non re-
nerat nisi credentes, & per gratia suz be-
ficiam bene operantes. *Ei vero qui non opo-*
id est ei qui bonis operibus moralibus ad-
carer, aut de eis non praesumit, credit tunc
eum qui iustificat impium, id est, credens
amando tendit in Deum iustificatorem,
putatur fides ad iustitiam: hoc est, in eo iusti-
causa fides est: quia ille non ex operibus
nis, quae aut nulla habet, aut non verborum
sed ex fide (non sola, sed vel bonis operibus
vel ut minimum dilectioni Dei, poenitentiae
& renovationi inchoatae coniuncta) iusti-
cat, ex impio iustus fit, Deoque reco-
liatur. Quare pugnat quidem ex diamo-
ex operibus sine fide mercedem debitam
poscere, & ex fide & gratia Christi sine po-
cedentium operum merito iustificari. Ill-
enim humanam tantummodo iustitiam co-
stituit, & apud homines tantum laudem
bet, si tamen & illam promeretur: hoc est
veram coram Deo iustificationem efficit,
ex impio iustus facit. Caterum non pugnat
haec duo quae Beza ponit: fidem impiorum
iustificat, & operum debitam mercedem perferat.
Non pugnat, inquam, in sensu Pauli, & ali-
rum Scripturarum, quae utrumque docet

Nam in prima ac principe iustificatione, qua ex impio homo fit iustus, Deoque peccator reconciliatur, *imputatur fides ad iustitiam* quatenus fides est vna necessaria virtus ad iustificationem seu illam seu aliam quamcunque, & absque illa nemo iustificatur, nec ipse Abraham iustificatus fuit. At verò in vita æternæ aut aliarum à Deo mercedum retributione, operibus illa persolvitur, & vt debita merces persolvitur; sed operibus verè bonis, & in fide factis, & gratiæ Dei beneficio præstitis; debita quoque non ex ipsorum operum substantia & nuda præstantia ac dignitate, sed ex superaddita illis dignitate, quatenus Spiritu gratiæ cooperante fiunt, & filiorum Dei opera sunt. *Sic vtraq; iustificatio ex gratia Dei est*, non altera tantum, vt Beza fingit. Posterior enim ethi *meriti sit in nobis*, vt ille ait, nō tamen meriti ex nobis, sed meriti ex gratia: ac per hoc & ex gratia fit quòd bona opera magis iustificanc, vitamque demum æternā promercentur. Optimè igitur non Græci scholiastæ tantum, sed & Latinorū decus S. Augustinus, rectissimèque iudicarunt, fidei & operū mercedem hoc loco à Paulo inter se comparari; & quòd illa multò amplius præmiū habeat; nempe laudè à Deo, verâque iustitiam; quo utroque opera sine fide carent, vt disertè in hunc locum docuit Chrysostomus. Ita fit vt non modo aberret à scopo Apostoli Beza (quòd ille Græcis impingit) sed etiam fidei merito deroget,

M 4

quæ

Fides quò
modo
impura-
tur ad iu-
sticiam.

anigm
allusio
in hunc
modum
dicitur
quod
dicitur
dicitur

Tit. 2
dicitur

Gal. 6. quæ Christi in nobis opus est, & gratiam
diffusam in nos abunde, ut simus noua creatura
Christo, funditus euertat.

5. Qui iustificat impium.

Impios
pro iustis
apud Deū
haberi,
Calvinus
ac Beza
docent.

A Nimaduertenda est hoc loco glo-
Bezana, qua totam suam suorum
impietatem prodit. Sic enim hæc verba
ponit: Qui iustificat impium, id est, qui cum
in sese est impius, facit iustum in Christo. Na
nullos pro iustis approbat Deus, nisi quos prius
summè nō in ipsis, sed in Christo suo, imputata Ch-
risti iustitia iustificarit. Nec aliter hoc loco Ca-
lvinus: Clare desinit, non quatenus meritoria
tus est fides, iustitiam nobis conferre, sed quatenus
Dei gratiam nobis impetrat. Neque enim Deum
dō pronuntiat datorē iustitiae, sed nos iniustitia dō-
nat, ut nostra inopia succurrat Dei liberabitur
summa, nemo ad fidei iustitiam perueniet, nisi
in se erit impius. Aliena iustitia ornat nos fides, qua
à Deo mendicat. Disertis verbis vterque fa-
tur sic impium fide iustificari, ut tamen in se
se sit impius; eosque pro iustis approbat
qui non in ipsis (Deum enim datorem iustitiae
negat Calvinus) sed imputata Christi iustitia,
& per fidem mendicata, iustificantur.
Qua doctrina nihil magis impiū dici potest.
Si enim homines per Christū iustificati, tunc
huc in sese sunt impij, nec nisi aliena iustitia ornat
tur; ergo nulla est in Christo noua creatura, ne
mo in nouitate spiritus ambulat, per obedientiam
Christi

Gal. 6. 15.
Rom. 7. 6.